

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte
Catedra de psihologie

CURRICULUM

la unitatea de curs

Psihologia vârstelor

(denumirea unității de curs)

Ciclul I - studii superioare de licență

Codul și denumirea domeniului general de studii: 031 Științe sociale și comportamentale

Codul și denumirea specialității: 0313.1 Psihologie

Forma de învățământ: Învățământ cu frecvență

Autor:

Conf.univ., dr., Silvia Briceag

(titlu didactic, titlu științific Prenume NUME)

(semnătura)

BALȚI, 2018

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de psihologie

Procesul-verbal nr. 4 din 30.01.18

Șefa Catedrei de psihologie

(semnătura)

Conf.univ., dr., Silvia Briceag

(titlu didactic, titlu științific Prenume NUME)

Discutat și aprobat la ședința Consiliului Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte,

Procesul-verbal nr. 5 din 14.02.2018

Decanul Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte

Conf.univ., dr., Lora Ciobanu

(semnătura)

(titlu didactic, titlu științific Prenume NUME)

1. Informații de identificare a cursului

Facultatea: de Științe ale Educației, Psihologie și Arte

Catedra de psihologie

Domeniul general de studii: 031 Științe sociale și comportamentale

Domeniul de formare profesională la ciclul I/II: Psihologie

Denumirea specialității / programului de master: Psihologie

Administrarea unității de curs Psihologia vârstelor

(denumirea unității de curs)

Codul unității de curs / modulului	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea Orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			curs	seminarii	laborator	studiu individual		
F.02.O.009	5	150	45	30	-	75	ex	rom

Anul de studii și semestrul în care se studiază: anul I, semestrul 2

Statutul: disciplină obligatorie

2. Integrarea cursului în programul de studii

Psihologia vârstelor se constituie ca disciplină fundamentală, care întregeste pregătirea profesională a studenților la specialitatea Psihologie. Dezvoltarea omului ca ființă biopsihosocioculturală presupune conlucrarea a patru tipuri de forțe: biologice (factorii genetici și cei care țin de sănătate), psihologice (factorii interni: percepțivi, cognitivi, emoționali, de personalitate etc.), socioculturale (factorii interpersonal, societali, culturali, etnici) și ciclurile vieții (în diferite momente ale vieții, forțele biologice, psihologice și socioculturale afectează în mod diferit ființa umană, aflată în contexte diferite. Psihologia dezvoltării umane promovează o viziune holistică și interacționistă asupra ființei umane.

3. Competențe prealabile

Pentru a studia acest curs studenții trebuie să posede competențe de identificare a proceselor/stărilor/fenomenelor psihice, a specificului de funcționare a acestora, competențe de identificare a particularităților de personalitate.

4. Competențe dezvoltate în cadrul cursului

CP1. Operarea cu concepte fundamentale în domeniul psihologiei și utilizarea acestora în comunicarea profesională.

CP2. Proiectarea și realizarea unui demers de cercetare prin abilități de control și inovație în domeniul psihologiei.

CP3. Evaluarea critică a situațiilor problematice și a soluțiilor posibile în psihologie.

CP4. Evaluarea psihologică a individului, grupului și organizației.

CP5. Proiectarea și realizarea intervențiilor psihologice.

CP6. Relaționarea și comunicarea interpersonală specifică domeniului psihologiei prin valorificarea informațiilor, vizind varii contexte socio-umane și de identitate națională.

CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii și deontologiei profesionale în cadrul propriei strategii de muncă.

CT2. Identificarea rolurilor și responsabilităților într-o echipă plurispecializată și aplicarea de tehnici de relaționare și muncă eficientă în cadrul echipei.

CT3. Identificarea oportunităților de formare continuă și valorificarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare pentru propria dezvoltare.

5. Finalitățile cursului

La finalul studierii disciplinei studentul va fi capabil:

- să înțeleagă rolul psihologiei vârstelor în realizarea activității profesionale de psiholog;
- să recunoască factorii de risc în investigația/ abordarea psihologică corelativ stadiului de dezvoltare;
- să explice diferențele de vârstă și individuale întâlnite în diferite perioade ontogenetice;
- să evalueze particularitățile de vârstă ale individului;
- să realizeze caracteristici psihologice a individului la diferite perioade ontogenetice și a grupului;
- să dezvolte o atitudine responsabilă față de abordarea psihologică a individului, fundamentată pe noile achiziții ale științei psihologice;
- să aplice respecte principiile deontologiei profesionale;
- să comunice suportiv și eficient cu actorii din câmpul profesional;
- să se angajeze în dezvoltarea personală și profesională continuă.

6. Conținuturi

Tema	Unitatile tematice ale cursului	Nr. de ore 45/30			
		Studii cu frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
	Plan (puncte de reper, aplicații practice pentru seminare)	Aud. 45	SID 45	Aud. 30	SID 30
I.	Aspecte generale ale problematicii dezvoltării psihice				

1.	Introducere in PV 1.1. Delimitările conceptuale privind domeniul psihologiei vîrstelor 1.2. Metodologia cercetării in domeniul psihologiei vîrstelor 1.3. Perspective actuale ale ontogenezei: Modele ale dezvoltării ontogenetice 1.4. Conceptul de dezvoltare psihică 1.5. Factorii dezvoltării psihice. <i>Aplicații practice: Prezentarea valorii fiecărui model al dezvoltării ontogenetice în practica psihologică și educațională, cu avantaje și dezavantaje.</i>	2	2	2	2
2.	Perspectivile teoretice cu privire la dezvoltarea umană. Teorii privind dezvoltarea psihică	4	4	2	2
	2.1. Teoria dezvoltării cognitive – J. Piaget 2.2. Abordarea cultural-istorică a dezvoltării cognitive (L. Vîgotski) 2.3. Teoria dezvoltării morale (L. Kohlberg) 2.4. Teoria dezvoltării psihosociale (E. Erikson) 2.5. Teoria dezvoltării psihosexuale (S. Freud) <i>Aplicații practice: Prezentarea unei analize argumentative a valorii fiecărei perspective teoretice pentru practica psihologică.</i>				
3	Periodizarea vîrstelor: Cicluri și stadii în dezvoltarea psihică.	2	2	2	2
	3.1 Relația dintre vîrsta cronologică și vîrsta de dezvoltare 3.2. Criteriile de delimitare a stadiilor de dezvoltare psihică. 3.3. Ciclurile și stadiile dezvoltării psihice <i>Aplicații practice: Elaborarea unui eseu „Valoarea cunoașterii ciclurilor și stadiilor de dezvoltare pentru un psiholog”</i>				
II	Aspecte particulare ale problematicii dezvoltării psihice				
4	Debutul vieții.	2	2	1	1
	4.1. Perioada prenatală. 4.2. Nașterea. <i>Aplicații practice: Prezentarea recomandărilor pentru viitoarea mamă în vederea optimizării vieții în perioada sarcinii.</i>				
5	Primul an de viață.	2	2	2	2

	5.1. Dezvoltarea în perioada de nou-nascut 5.2. Dezvoltarea psihică în primul an de viață. 5.2.1. Dezvoltarea sensibilității și apariția percepțiilor. 5.2.2. Dezvoltarea motricității la sugar 5.2.3. Mersul și postura în perioada sugarului 5.2.4. Dezvoltarea sferei afective la sugar. 5.2.5. Dezvoltarea limbajului la sugar 5.3. Dezvoltarea conduitelor inteligente <i>Aplicații practice: Prezentarea strategiilor de comportament cu copilul în primul an de viață.</i>				
6	Prima copilărie (de la 1 la 3 ani)	3	3	4	4
	6.1. Dezvoltarea fizică în perioada de anteprescolar(1-3 ani) 6.2. Dezvoltarea psihică la vîrsta anteprescolară 6.2.1. Particularități de dezvoltare a percepțiilor la vîrsta anteprescolară. 6.2.2. Dezvoltarea reprezentărilor la vîrsta anteprescolară 6.2.3. Specificul memoriei și atenției la anteprescolar. 6.2.4. Dezvoltarea limbajului la anteprescolar 6.2.5. Specificul dezvoltării gândirii la vîrsta anteprescolară 6.2.6. Dezvoltarea afectivă și socială la vîrsta anteprescolară 6.3. Dezvoltarea motricității la anteprescolar 6.4. Caracteristici ale jocului la vîrsta anteprescolară 6.5. Dezvoltarea procesului de identificare la vîrsta anteprescolară. 6.6. Semnificația generală a stadiului anteprescolar pentru dezvoltarea psihică generală. <i>Aplicații practice: Elaborarea unor strategii de comportament cu copii de vîrstă anteprescolară.</i>				
7.	A doua copilărie (de la 3 la 6-7 ani)	6	6	4	4
	7.1. Dezvoltarea fizică în perioada preșcolară 7.2. Dezvoltarea psihică în perioada preșcolară 7.2.1. Dezvoltarea percepțiilor la vîrsta				

	prescolara 7.2.2. Reprezentările la preșcolar 7.2.3. Specificul gândirii la vârsta preșcolară. 7.2.4. Dezvoltarea limbajului la preșcolar 7.3. Constituirea fundamentului personalității 7.4. Dezvoltarea afectivă la vârsta preșcolară. 7.5. Specificul dezvoltării voinței la preșcolar 7.6. Exapansiunea personalității preșcolarului prin activitate. 7.7. Socializarea copilului de vârsta preșcolară 7.8. Semnificația generală a vârstei preșcolare Aplicații practice: <i>Elaborarea unei caracteristici psihologice a unui copil preșcolar</i>				
8.	A treia copilărie (de la 7 la 11 ani)	6	6	3	3
	8.1. Dezvoltarea fizică în perioada școlară mică 8.2. Dezvoltarea intelectuală la vârsta școlară mică 8.3. Particularitățile dezvoltării atenției și voinței la vârsta școlară mică. 8.4. Capacitatea de învățare a școlarului mic 8.5. Dezvoltarea afectivă la vârsta școlară mică. 8.6. Socializarea afectivității la vârsta școlară mică 8.7. Semnificația vârstei școlare mici Aplicații practice: <i>Prezentarea profilului psihologic al unui elev de vârstă școlară mică și recomandări cu privire la disciplinarea acestei categorii de elevi, ținând cont de particularitățile de vârstă.</i>				
9	Perioada pubertății și adolescența	8	8	4	4

	9.1. Pubertatea 9.2. Adolescența 9.2.1. Dezvoltarea conștiinței de sine (a identității) 9.2.2. Caracteristici ale afectivității în adolescență 9.3. Reacții specifice ale vârstei adolescente 9.4. Metode de educație folosite la vârsta adolescenței <i>Aplicații practice: a) Elaborarea unui profil psihologic a unui adolescent marcat de criză. b) Prezentarea investigației experimentale a valorilor morale ale adolescentului.</i>				
10	Vârstele adulte active (20-65 ani)	6	6	4	4
	10.1 Etapele vârstei adulte 10.2. Aspecte caracteristice ale cogniției și învățării în perioada adultă 10.3. Caracteristicile personalității la vârstele adulte 10.4 Dinamica și tranziția rolurilor în perioada adultă <i>Aplicații practice: a) Elaborarea unui profil psihologic al adultului b) Elaborarea recomandărilor pentru diminuarea efectelor negative ale crizei (30-40 ani</i>				
11	Vârstele de involuție (65-90 ani)	4	4	2	2
	11.1. Aspecte demografice legate de bătrânețe 11.2 Teoriile îmbătrânirii 11.2. Aspecte biologice, patologice și psihosociale ale îmbătrânirii 11.3. Pensionarea. Teoria dezangajării sociale 11.4 Vârstnicul și familia 11.5 Aspecte legate de moarte 11.6 Evenimente de viață la vârsta adultă 11.7 Ajustări majore la vârsta a treia <i>Aplicații practice: a) Elaborarea unei liste de particularități psiho-fiziologice specifice perioadei de involuție. b) Elaborați strategii de optimizare a calității vieții în vârsta a treia</i>				

7. Strategii didactice

Expunerea, exemplul demonstrativ, dezbateri, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, activități de grup, sinteza cunoștințelor, jocul de rol, investigații experimentale în teren; evaluare prin prezentări orale, scrise și în format electronic, portofoliu cu fișele pacienților.

8. Activități de studiu individual

Timpul total (ore pe semestru) al activităților de **studiu individual** pretinse studentului

(completați cu zero activitățile care nu sunt cerute)

Descifrarea și studiul notițelor de curs	10	8.	Pregătire prezentări orale	7
Studiu după manual, suport de curs	10	9.	Pregătire examinare finală	7
Studiul bibliografiei minime indicate	10	10.	Consultații	2
Documentare suplimentară în bibliotecă	10	11.	Documentare pe teren	5
Activitate specifică de pregătire (ore)	2	12.	Documentare pe INTERNET	7
Realizare teme, referate, eseuri, traduceri	5	13		0
Total 75 ore				

9. Evaluare: (forma, formula, exigente regulament, chestionar pentru proba evaluare finală, tematica tezelor de an)

Forma de evaluare-**examen oral**, formula : media evaluării curente/0,6+ nota ex /0,4=nota finală

10. Bibliografia

1. Abric, J.-Cl. Psihologia comunicării : teorii și metode. Iași : Ed. Polirom, 2002. 208 p
2. Banciu, Dan; Rădulescu, Sorin M.; Adolescenții și familia. București: Ed. Șt. și Encicl., 1987.
3. Banciu, Dan; Rădulescu, Sorin M. Introducere în sociologia delinvenței juvenile. București: Ed. Medicală, 1990. 163 p.
4. Basiliade, G. (coord.). Reeducare și integrare socială. București: Centrul de cercetări pentru problemele tineretului, 1997.
5. Băncila, Gabriela; Zamfir, Gheorghe. Algoritmii succesului: repere actuale în învățământul preuniversitar. București, 1999. 167 p.
6. Berge, Andre. Defectele copilului. trad. București: Ed. D.P., 1998.
7. Binet, Alfred. Ideile moderne despre copii. București: Ed. D.P., 1975. 259 p.
8. Bogdan, Tiberiu. Probleme de psihologie judiciară. București: Ed. Șt, 1973. 222 p.
9. Bolboceanu, A.; Briceag, S.; Tomac, A. Cercetarea experimentală a aptitudinilor față de limbile străine În Investigații pedagogice și psihologice : Culeg. de art. șt. ale tinerilor savanți. Cimișlia, 1997, p. 88-90.
10. Bolboceanu, Aglaida. Comunicarea cu adultul și dezvoltare cognitivă: aspecte etative. Ch., 2003. 118 p.

11. Bolboceanu, Aglaida. Comunicarea elevilor de vîrstă mică cu adulții. În *Univers pedagogic*, 2004, nr.4, p.20-25.
12. **BRICEAG, S.** Psihologia vîrstelor/ Silvia Briceag; Univ. de Stat "Alec Russo" din Bălți, Fac. de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Catedra de Psihologie. – Bălți : Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți, 2017.- ///291 p. : tab. ISBN 978-9975-50-196-5.
13. Briceag, Silvia. Aspecte ale pregătirii psiho-pedagogului social în cadrul cursului de psihologie medicală În *Materialele conferinței de totalizare a Proiectului "Tempus-Tacis"*. Bălți, 1998, p. 35-36.
14. Briceag, Silvia. Aspecte noi în contextul investigației aptitudinilor. În *Clasic și modern în psihopedagogia socială*. Ch., 1996, p. 205-208.
15. Briceag, Silvia. Deficite de climat familial și insucces școlar. În *Aspecte psihosociale ale procesului educațional : Materialele conf. int. (Chișinău, 28-29 oct. 2005)*. Ch., 2006, p. 71-74.
16. Briceag, Silvia. Dinamica corelației aptitudinilor generale și a aptitudinilor spre o limbă străină în ontogeneză. Seminar special la psihologie. Recomandări metodice. Bălți, 1996. 23 p.
17. Briceag, Silvia. Dinamismul corelației aptitudinilor generale și speciale în contextul instruirii diferențiate. În *Investigații pedagogice și psihologice : Culeg. de art. Ale tinerilor savanți*. Cimișlia, 1997, p. 168-171.
18. Briceag, Silvia. Dinamismul corelației aptitudinilor generale și speciale în contextul instruirii diferențiate. În *Experiențe și perspective în dezvoltarea învățămîntului primar și preșcolar din Republica Moldova*. Bălți, 1996, p.25-26.
19. Briceag, Silvia. Experiențe de implementare a investigațiilor experimentale în predarea psihologiei în școala superioară. În *Calitatea formării specialiștilor în învățămîntul superior : strategii, forme, metode : Materialele conf. șt. Int. consacrate aniversării a 60-a de la fundarea Univ. de Stat "Alec Russo"*, Bălți, 5-7 oct. 2005. Bălți, 2005, Vol. 2, p. 58-61.
20. Briceag, Silvia. Homeostazia organismului în spirala sănătate-stres-boală. În *An. șt. / Univ. de Stat "A. Russo" din Bălți : Ser. nouă*. Bălți, 2001, T.19, fasc. c.: Pedagogie și Psihologie. Muzică și Pedagogie muzicală. p. 44-47.
21. Briceag, Silvia. Impactul social asupra homeostaziei familiale. În *Probleme actuale medico-sociale, psihologice și demografice ale familiei : Materialele conf. șt. (6 noiembrie 1998)*. – Ch., 1998, p. 222-223.
22. Briceag, Silvia. Învățătorul contemporan și reprezentarea lui socială. În *Reforma învățămîntului : teorie și practică : conf. int. șt.-practică (Bălți, 20-21 apr. 2002)*. Bălți, 2002, p. 8-11.
23. Briceag, Silvia. Libertatea: specificul conceperii și manifestării ei la tineretul de astăzi. În *Anatomia societății posttotalitare*. Ch., 2002, p. 259-269.
24. Briceag, Silvia. Orizontul referințelor valorice la adolescenții din mediu urban și rural. În *An. șt. / Univ. de Stat "A. Russo" din Bălți : Ser. nouă*. Bălți, 2001, T.19, fasc. c.: Pedagogie și Psihologie. Muzică și Pedagogie muzicală, p. 48-52.
25. Briceag, Silvia. Perspective psihologice de optimizare a randamentului școlar. În *Tradiționalism și modernism în educație : realitate și deziderate : materialele conf. șt. int. (Chișinău, 28-29 mart. 2003)*. Ch., 2003, p. 288-291.
26. Briceag, Silvia. Problema dinamicii coraportului dintre aptitudinile generale și speciale la diferite vîrste. În *Știința psihologică: progres, probleme și perspective*. - Chișinău, 1996. - P. 59-60.
27. Briceag, Silvia. Referințe valorice, modele și idealuri de viață la adolescenții din mediul rural și urban. În *Elevul contemporan : Schițe de portret psihologic : culeg. de art. șt. Ch.*, 1999, p. 40-60.

28. Briceag, Silvia. Reflecții asupra unor dimensiuni de perfecționare a cadrelor didactice. În Pregătirea și perfecționarea cadrelor didactice în domeniul învățământului preșcolar și primar: realizări, probleme, perspective: Materialele Conf. șt. Int. Ed. I, 30 sept. - 1 oct. 1999. Ch., 1999, p. 54.
29. Briceag, Silvia. Specificul sferei afective la copiii din familiile (mono) parentale. În Aspecte psihosociale ale procesului educațional : Materialele conf. int. (Chișinău, 28-29 oct. 2005). Ch., 2006, p. 90-92.
30. Briceag, Silvia. Strategii teoretice și aplicative de asistență psiho-socială în sfera medicală. Bălți, 1999. 25 p.
31. Briceag, Silvia. Studiu experimental al aptitudinilor spre o limbă străină în ontogeneză. Bălți, 1996. 25 p.
32. Psihologia dezvoltării și psihologia pedagogică : man. pentru colegii pedagogice / Ig. Racu, C. Perjan, P. Jelescu,...**S. Briceag,...**; Univ. Pedagogică de Stat "Ion Creangă" ; Inst. de Șt. ale Educației ; Univ. de Stat "Alec Russo",.... - Ch. : Univers Pedagogic , 2007. - 160 p. : tab. - ISBN 978-9975-48-039-0. - Bibliogr. p. 159.
33. Bruner, Jerome S. Pentru o teorie a instruirii. București: Ed. D.P., 1970. 205 p.
34. Calancea, Angela; Bucun, Nicolae. Emoționalitatea – o calitate substanțială a personalității. În Simposia Professorum. Seria Psihologie și Științe ale Educației: Materialele ses. șt. din 26-27 apr. 2002. Ch., 2002, p.22-24.
35. Carrol, John B. Limbaj și gândire. București: Ed. D.P., 1979. 156 p.
36. Competența didactică. Coord. Stroe Marcus. București: All Educațională, 1999. 174 p.
37. Comunicare și educație. Coord. L. Șoitu. Iași: Ed. „Spiru Haret, 1996. 205 p.
38. Cozărescu, Mihaela; Ștefan, Laura. Psihologia educației: Teorie și aplicații. București: Ed. ASE, 2004. 298 p.
39. Crețu, Elvira. Psihopedagogia școlară pentru învățământul primar. București: Aramis, 1999. 192 p.
40. Crețu, Tinca. Valorizarea ca atitudine și act educațional. În Rev. învățământului preșcolar, 2004, nr.1-2, p.5-11.
41. Cristea, Gabriela. Psihologia educației. București: Coresi, s.a. 180 p.
42. Cristea, Sorin. Modelul condiționării operante a instruirii: (Burnus F. Skinner). În Tribuna învățământului, 2003, nr.696, p.7.

Chestionar pentru evaluarea finală

1. Delimitati conceptele privind domeniul psihologiei virstelor
2. Prezentați viziuni asupra metodologiei cercetării în domeniul psihologiei virstelor
3. Prezentați perspectivele actuale ale ontogenezei
4. Modele ale dezvoltării ontogenetice. Explicați modelul organicist sau activ
5. Modele ale dezvoltării ontogenetice. Explicați modelul mecanicist sau reactiv
6. Modele ale dezvoltării ontogenetice. Explicați modelul interacționist (mixt) sau al dublei determinări
7. Ce este decalajul transversal al dezvoltării psihice?
8. Ce este decalajul orizontal al dezvoltării psihice?
9. Descrieți criteriile de delimitare a stadiilor de dezvoltare psihică
10. Demonstrați ca zona dezvoltării proximale reprezintă un concept teoretic al perspectivei formative.
11. Perspectivele teoretice cu privire la dezvoltarea umană. Descrieți teoria dezvoltării psihosexuale (S. Freud)
12. Perspectivele teoretice cu privire la dezvoltarea umană. Descrieți teoria dezvoltării cognitive – J. Piaget

13. Perspectivetele teoretice cu privire la dezvoltarea umana. Descrieti abordarea cultural-istorică a dezvoltării cognitive (L.Vîgotski)
14. Perspectivetele teoretice cu privire la dezvoltarea umana. Descrieti teoria dezvoltării judecatilor morale(Lawrence Kohlberg: 1927 – 1987)
15. Perspectivetele teoretice cu privire la dezvoltarea umana. . Descrieti teoria dezvoltării psihosociale((Erik Erikson: 1902 – 1994)
16. Factorii devenirii ființei umane : Prezentați argumente pro ereditate
17. Factorii devenirii ființei umane : Prezentați argumente pro mediu
18. Factorii devenirii ființei umane : Prezentați argumente pro educație
19. Dinamism și evoluție în viața umană. Descrieti repere psihogenetice și psihodinamice;
20. Dinamism și evoluție în viața umană. Prezentați o tabelă cu ciclurile vieții psihice;
21. Dinamism și evoluție în viața umană. Prezentați o tabelă cu stadiile vieții psihice.
22. Dezvoltarea psihică a copilului în I an de viață. Cum se face testarea normalității n-născutului
23. Dezvoltarea psihică a copilului în I an de viață. Care sunt cele mai esențiale particularități ale dezvoltării nou-născutului (0-2 luni);
24. Dezvoltarea psihică a copilului în I an de viață. Prezentați o caracteristică psihologică a complexului de înviorare;
25. Dezvoltarea psihică a copilului în I an de viață. Descrieti reacțiile afective , sfera motoră și receptivă în primul an de viață;
26. Dezvoltarea psihică a copilului în I an de viață. Descrieti premisele însușirii vorbirii în primul an de viață.
27. Antepreșcolaritatea – perioada de intensivă expansiune subiectivă: Descrieti dezvoltarea mișcărilor și constituirea controlului lor;
28. Cunoașterea și învățarea la vârsta antepreșcolară: Descrieti dezvoltarea comunicării, a sociabilității copilului și a bazelor dezvoltării conștiinței
29. Explicați cum se produce procesul de identificare la vârsta antepreșcolară
30. Dezvoltarea psiho-cognitivă a antepreșcolarului: Explicați cum se produce dezvoltarea senzațiilor și percepției, dezvoltarea memoriei și atenției.
31. Dezvoltarea psiho-cognitivă a antepreșcolarului: Explicați cum se produce dezvoltarea vorbirii și gândirii.
32. Prezentați viziuni asupra problemei crizei anului trei de viață
33. Prezentați caracteristici ale dezvoltării psihice generale a copilului în perioada preșcolară (3-7 ani).
34. Dezvoltarea psiho-cognitivă a preșcolarului: prezentați cele mai esențiale performanțe în planul senzorio-perceptiv; dezvoltarea memoriei și imaginației; dezvoltarea atenției;
35. Dezvoltarea psiho-cognitivă a preșcolarului: Prezentați o caracteristică a concepției lui J.Piaget cu referință la gândirea egocentrică.
36. Dezvoltarea psiho-cognitivă a preșcolarului: Prezentați o caracteristică a concepției lui J. Piaget cu referință la vorbirea egocentrică.
37. Expansiunea personalității preșcolarului prin activitate: Argumentați că jocul cu subiect, pe roluri este activitate dominantă în această perioadă.
38. Expansiunea personalității preșcolarului prin activitate: Caracterizați activitățile plastice; activitatea de muncă și elemente ale activității de instruire.
39. Caracterizați sfera emoțional-volitivă la vârsta preșcolară
40. Prezentați strategii de pregătire psihologică pentru instruirea școlară.
41. Descrieti dezvoltarea intelectuală la vârsta școlară mică
42. Prezentați particularitățile dezvoltării atenției și voinței la vârsta școlară mică.
43. Descrieti capacitatea de învățare a școlarului mic.
44. Prezentați particularități ale dezvoltării afective la vârsta școlară mică.

45. Descrieti cum se produce socializarea afectivitatii la virsta scolara mica
46. Care este semnificatia virstei scolare mici
47. Prezentați o caracteristica a particularitatilor dezvoltarii psihice in pubertate.
48. Cum se produce dezvoltarea conștiinței de sine (a identității) in adolescenta?
49. Prezentați caracteristici ale afectivitatii in adolescenta
50. Ce reactii specifice se inscriu in vârsta adolescenta?
51. Descrieti metode de educație folosite la vârsta adolescenței
52. Prezentați optici asupra problemei crizei preadolescentului în psihologie;
53. Prezentați caracteristici generale ale ciclului adult (20-65 ani). Care sunt directiile de dezvoltare ideale in perioada adulta(Wite)
54. Prezentați caracteristici generale ale ciclului adult (20-65 ani). Ce fel de tipuri de relatii matrimoniale sunt specifice pentru perioada adulta?
55. Prezentați dinamica si tranzitia rolurilor in perioada adulta.
56. Prezentați car-ci psihologice ale crizei de la 30 de ani :
57. Prezentați car-ci psihologice ale adultului mediu si specificitati ale crizei la 40 de ani.
58. Cum se produce reorientarea-esirea din criza(45-60 de ani)
59. Prezentați caracteristici generale ale perioadei de involuție (65-90 ani), mituri si prejudecati legate de virsta a treia.
60. Descrieti teoriile imbatrinirii
61. Ce modificari psiho-fiziologice aducer virsta a treia?
62. Prezentați modalitati de optimizare a calitatii vietii în virsta a treia